WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristövaliokunnalle 02.04.2026

Viite: HE 30/2026 vp

Asia: WWF:n kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa. WWF keskittyy lausunnossaan kommentoimaan esitystä erityisesti pesintäaikaisten hakkuiden näkökulmasta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

WWF kanta asiaan tiivistetysti

WWF kannattaa lähtökohtaisesti hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta metsälakiin otettavasta uudesta 10 c §:stä, jossa säädettäisiin erilaisista metsän hoitamisessa ja käyttämisessä huomioon otettavista linnustoon liittyvistä velvoitteista.

Esitetyt velvoitteet eivät voi poistaa kuitenkaan hallituksen esityksessä todetulla tavalla esimerkiksi pesien tuhoutumisen mahdollisuutta metsien hoitamiseen tai käyttämiseen liittyvien toimenpiteiden yhteydessä. Kyse on täten WWF:n mukaan toiminnasta, jossa on hyväksytty muun muassa pesien tuhoamisen mahdollisuus, ja jonka kieltämistä lintudirektiivi täten edellyttää. Tämän vuoksi WWF katsoo, ettei velvoitteiden noudattaminen voi merkitä esitetyn metsälain 10 c §:n 5 momentin mukaisesti sitä, että niiden mukaisen metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidettäisi luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna kiellettynä tahallisena tekona.

Koska lintujen pesimäaikaan tehdyissä metsänhakkuissa voidaan katsoa syntyvän aina tilanne, johon sisältyy vähintään edellä mainittu lintujen pesien tuhoamisen mahdollisuuden hyväksyminen, WWF katsoo, että EU-oikeuden tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi metsälakiin tulisi ottaa säännös, jossa metsänhakkuut lintujen keskeisenä pesimäaikana kiellettäisiin pääsääntöisesti kokonaan.

WWF ei myöskään kannata esitystä muuttaa luonnonsuojelulain 82 §:n 2 momenttia, koska tämä merkitsisi ei-uhanalaisten lintulajien oikeudellisen suojan heikentymistä.

Edellä esitetyn perusteella WWF pyytää ympäristövaliokuntaa esittämään:

1. Esitetyn metsälain 10 c §:n 5 momentin kumoamista.
2. Metsälakiin säännöksen ottamista, jossa metsänhakkuut lintujen keskeisenä pesimäaikana kielletään pääsääntöisesti kokonaan.
3. Luonnonsuojelulain 82 §:n 2 momenttiin esitettyjen muutosten hylkäämistä.

WWF perustelee kantojaan tarkemmin alla.

Metsälakiin ehdotettavasta uudesta 10 c §:stä

Metsän hoitamista ja käyttämistä koskevat velvoitteet

Hallituksen esityksessä esitetään, että metsälakiin lisättäisiin kokonaan uusi 10 c §. Säännöksen 1–4 momenteissa säädettäisiin linnuston huomioon ottamiseen liittyvistä velvoitteista metsän hoitamisessa ja käyttämisessä.

WWF katsoo, että lainkohdissa esitetyt velvoitteet merkitsisivät linnuston suojelun kannalta selvää parannusta nykyiseen oikeustilaan verrattuna. Niiden mukaisesti toimijan olisi muun muassa ennen puunkorjuuta arvioitava käsittelyalueen linnustoa ottaen huomioon metsätyyppi, metsän ikä ja muu saatavilla oleva tieto, sekä säästettävä pesät ja pesinnän kannalta keskeisinä ajanjaksoina pesintään todennäköisesti liittyvät puut ja toteutettava muut asianmukaiset ennaltaehkäisevät toimenpiteet, joilla pyritään estämään lintulajin yksilöiden kuolema ja pesien vahingoittuminen sekä häirintä. Lisäksi ne kieltäisivät suoraan lain nojalla puunkorjuun lintujen pesinnän kannalta keskeisenä ajanjaksona rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä, korvissa ja rantametsissä sekä ilman nimenomaista poikkeusta harvalukuisten petolintujen pesien läheisyydessä sellaisen metsän hoitamisen ja käyttämisen, josta voi aiheutua pesinnän keskeytymiseen johtavaa häirintää.

Metsän hoitamista ja käyttämistä koskevien velvoitteiden noudattamisen oikeusvaikutukset

Hallituksen esityksessä esitetään, että metsälain 10 c §:n 5 momentissa säädettäisiin siitä, kuinka metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna tahallisena tekona, jos metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä on noudatettu metsälain 10 c §:n 1–4 momentissa säädettyjä velvoitteita. **WWF katsoo, että ympäristövaliokunnan tulisi esittää metsälain 10 c §:n 5 momentin kumoamista, koska säännöstä on pidettävä EU-oikeuden vastaisena.** WWF perustelee kantaansa seuraavasti.

Luonnonsuojelulain 70 §:llä on pantu kansallisesti täytäntöön lintudirektiivin 5 artikla, joka velvoittaa jäsenvaltioita muun muassa kieltämään luonnonvaraisina elävien lintulajien pesien ja munien tahallisen tuhoamisen sekä lintujen tahallisen häirinnän silloin, kun häirintä vaikuttaisi merkittävästi direktiivin tavoitteisiin.

Elokuussa 2025 Euroopan unionin tuomioistuin (EUT) vahvisti ratkaisussaan *Voore Mets* (asia C-748/23), että lintudirektiivin 5 artiklassa säädettyjä kieltoja sovelletaan myös sellaiseen ihmisen toimintaan, jolla ei ilmeisellä tavalla ole tarkoituksena lintujen pyydystäminen, tappaminen tai häirintä taikka niiden pesien tai munien tuhoaminen tai vahingoittaminen, mutta joka kuitenkin sisältää hyväksynnän tällaisen pyydystämisen, tappamisen, häirinnän, tuhoamisen tai vahingoittamisen mahdollisuudesta (kohta 49).

Voore Mets -ratkaisun perusteella **lintudirektiivin velvoitteiden täyttämisen voidaan näin ollen katsoa edellyttävän, että kansallisesti kiellettynä tulee pitää toimintaa, johon sisältyy hyväksyntä lintujen pyydystämisen, tappamisen, niiden pesien tai munien tuhoamisen tai vahingoittamisen taikka sellaisen häirinnän mahdollisuudesta, joka vaikeuttaa lintudirektiivin tavoitteiden toteutumista.**

Hallituksen esityksessä sivulla 44 todetaan, että esityksessä määritellään tehokkaimmat toteuttamiskelpoiset toimenpiteet, joilla pesien tuhoutumisen todennäköisyyttä voidaan vähentää, vaikkei pesien tuhoutumisen, poikasten kuoleman tai pesinnän epäonnistumiseen johtavan häirinnän mahdollisuutta voidakaan poistaa kokonaan metsien hoitamiseen tai käyttämiseen liittyvien toimenpiteiden yhteydessä. Toisin sanoen **hallituksen esityksessä tunnistetaan, ettei esitetyillä metsälain 10 c §:n mukaisilla toimenpiteillä voida varmistua siitä, ettei niiden mukaisesta metsän hoidosta tai käytöstä aiheudu esimerkiksi lintujen pesien tai munien tuhoutumista.**

Näin ollen ehdotetun metsälain 10 c §:n mukaiseen metsänkäyttöön ja hoitoon voidaan katsoa sisältyvän hyväksyntä esimerkiksi lintujen pesien tai munien tuhoutumisen mahdollisuudesta. Tämän vuoksi WWF katsoo, ettei metsälain 10 c §:n 5 momentin kaltaista säännöstä voida säätää, koska säännös olisi omiaan sallimaan sellaisen toiminnan, jonka kieltämistä lintudirektiivin 5 artiklan voidaan katsoa nimenomaisesti edellyttävän.

Tarpeesta kieltää pääsääntöisesti kokonaan metsänhakkuut lintujen keskeisenä pesimäaikana

Suomessa lintujen reviirien keskimääräinen tiheys metsissä vaihtelee yleensä noin yhdestä parista (Pohjois-Suomen karut männiköt) noin viiteen pariin hehtaarilla (Etelä-Suomen rehevät lehti- ja sekametsät)[1]. Näin ollen **lintujen pesimäaikaan tehdyissä metsänhakkuissa syntyy käytännössä aina tilanne, johon sisältyy vähintään lintujen pesien tai munien tuhoamisen mahdollisuuden hyväksyminen**.

Tämän vuoksi **WWF katsoo, että lintudirektiivin 5 artiklan tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi ympäristövaliokunnan tulisi esittää, että metsälakiin otettaisiin säännös, jossa metsänhakkuut lintujen keskeisenä pesimäaikana kiellettäisiin pääsääntöisesti kokonaan.**

WWF katsoo, että tästä kiellosta tulisi voida olla mahdollista myöntää poikkeus tilanteessa, jossa voidaan osoittaa, ettei poikkeuksen myöntäminen johtaisi luonnonsuojelulain 70 §:ssä kiellettyihin vaikutuksiin. Tällä hetkellä esityksessä todetun tavoin metsälain 10 c §:ssä esitetyt toimenpiteet eivät pysty tätä takaamaan. Tämän vuoksi WWF katsoo, ettei pesintäaikaisten hakkuiden sallittavuus voi perustua suoraan esitettyjen metsälain 10 c §:n mukaisten velvoitteiden noudattamiseen.

Luonnonsuojelulain 82 §:ään esitettävästä muutoksesta

Hallituksen esityksessä esitetään, että luonnonsuojelulain 82 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että säännöksen mukainen maa- ja metsätaloutta sekä tavanomaista rakennustoimintaa ja rakennusten ja laitteiden käyttöä koskeva yleispoikkeus laajennettaisiin koskemaan myös lintulajeja siltä osin, että niiden kohdalla voitaisiin poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisesta tahallisen häirinnän kiellosta, jos häirinnästä ei aiheudu haittaa uhanalaisen tai harvalukuisen

[1] Lehikoinen, A., Sirkiä, P. M. & Tirri, I.-S. 2017: Yleisten metsälintujen runsaus suhteessa elinympäristöjen piirteisiin. — Linnut -vuosikirja 2016: 54–67.

lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle.

WWF katsoo, että vaikka muutosehdotuksen myötä Suomen kansallinen lainsäädäntö vastaisi häirinnän kieltoa koskien lintudirektiivin vähimmäisvaatimuksia, **ympäristövaliokunnan olisi esitettävä, että esitetystä luonnonsuojelulain 82 §:n 2 momentin muutoksesta luovuttaisiin, koska se tosiasiallisesti merkitsisi ei-uhanalaisten lintulajien oikeudellisen suojan tason heikkenemistä.** WWF painottaa, että Suomella on mahdollisuus säätää lintudirektiivin vähimmäisvaatimuksia tiukemmista velvoitteista.

WWF Suomi sr

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Raija-Leena Ojanen
Oikeudellinen neuvonantaja

Petteri Tolvanen
Ohjelmajohtaja, suomalainen luonto

Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös avustava ympäristöoikeuden asiantuntija Taika Tiesmaa.